

A 2025-ös amerikai Nemzeti Biztonsági Stratégia meghatározó súlypontjai

- 1. Egy letűnő hegemon stratégiaja.** Az elmúlt két évtized stratégiai dokumentumai az Egyesült Államok relatív hatalomvesztését és a kihívók felemelkedését/visszatérését próbálták ellensúlyozni. Az új NBS viszont nem egyszerűen beismeri, hogy az eddigi gyakorlat – stratégiai túlterjeszkedés, globális funkciók és regionális feladatok felvállalása, intézmények fenntartása – fenntarthatatlan, de azt deklarálja, hogy mindez nem is amerikai érdekekből fakadt. Bár letűnő hegemonként Washington ténylegesen nem tudja fenntartani egykori pozícióit, Trumpék úgy tesznek, mintha nem is akarnák azokat fenntartani. Ehelyett folytatják, sőt siettetik a nemzetközi rendszer széttöredezését (intézmények, normák), mert egy hatalomcentrikus világban a legtöbb szereplővel szemben a legtöbb tekintetben fölényt, a nagyhatalmakkal szemben előnyt élveznek – de nem mindenben.
- 2. Stratégiai korrekció.** Átrendezik az amerikai stratégiai célstruktúrát (10 deklarált cél) és az érdekvényesítés eszközeit. Mivel az Egyesült Államok továbbra is a nemzetközi rendszer legerősebb szereplője, az NBS implicit módon elfogadja azt a korlátot, hogy egy multipoláris világrendben nem az teszi nagyhatalommá, hogy globálisan próbál mindent uralni, hanem hogy saját térségében (a „nyugati féltekén”) domináns szereplő, más térségekben pedig fenntartja a beavatkozás képességét. Az érdekvényesítésben elsődlegesek a kényszerítésre is használható gazdasági eszközök (energia-dominancia, újrapiarosítás, stabil ellátási láncok és átjárható kereskedelmi útvonalak), de tovább akarják erősíteni a katonai fölényt is (eszkalációs dominancia, nukleáris elrettentés, döntő hagyományos katonai erő, a védelmi ipari kapacitások bővítése).
- 3. Más regionális hegemonok felemelkedésének megakadályozása.** Ahogy egykor globális vezetőként, a többpólusú világrendben is amerikai érdek, hogy más térségekben (ázsiai-csendes-óceáni térség: Kína; Eurázsia: Oroszország; Európa: az Európai Unió; Közel-Kelet: Irán) ne emelkedhesse fel hegemonok, amelyek képesek onnan kiszorítani és hatalmi versenyhelyzetet teremteni. Saját térségét egyértelmű érdekszférának tekinti, ahonnan ki kell szorítani az ellenérdekelt nagyhatalmokat és amelynek alanyaitól, a helyi államoktól, biztonsági, gazdasági és politikai betagozódást vár el.
- 4. Függő helyzetbe kényszerített szövetségesek.** A nagyhatalmak kivételével a kapcsolatokat más országokkal alá-fölérendelt viszonyrendszerben képzelik menedzselni, amiben bilaterális alapon Washington erőfölényből előnyösebb tárgyalási pozícióban van, és ha érdekei kívánják, gazdasági (kereskedelem, technológia, nyersanyagok) és védelmi téren (biztonsági garanciák) „fegyelmezni”, akár kényszeríteni is képes. Mivel az amerikai gazdasági teljesítmény továbbra is gyenge, nagyobb tehermegosztást vár el szövetségeseitől, és képes bizonyos költségek önkényesen átterhelésére is.
- 5. Továbbra is Kína a fő rivális.** Elsődleges cél a kockázatcsökkentés (de-risking) az ellátási láncokban, és a sebezhetőségek (kiber, űr, kémkedés) terén, ami mellé Washington regionális hatalmi ellensúlyt is képezne Pekinggel szemben (Quad – Egyesült Államok, India, Japán, Ausztrália); a geopolitikai versengés nyílt konfliktusba fordulását Tajvan fókusszal a katonai elrettentés fokozásával kívánják biztosítani.

Lehetséges hatások Európára:

- Donald Trump személyes értékrendje és gazdasági világgépe miatt ellensége az Európai Uniónak, amely gazdasági téren ma is képes regionális hegemonként fellépni – akár az amerikai érdekekkel szemben. Ugyanakkor az európai NATO-tagállamok függő helyzetben vannak az amerikai nukleáris és hagyományos katonai elrettentés, illetve kollektív védelem garanciái miatt, akiket ezért nagyobb tehervállalásra próbálnak kényszeríteni. „Európát” Trump nem tekinti egyenlő tárgyalópartnernek.

Lehetséges hatások Magyarországra:

- Rövid távon a kormányzatok politikai-ideológiai azonossága lehetőséget teremt a közös kommunikációs fellépésre (értékrend, EU-ellenesség), kiemelten a 2026-os magyar parlamenti választás előtt.
- A gyakorlati együttműködés eredményei energiapolitikai és védelempolitikai téren jelenhetnek meg, ahol az amerikai érdek (kínálat) találkozik egyes magyar érdekekkel (energiadiverzifikáció, légvédelmi eszközök, rakétatüzérség beszerzése), amiben a megértő magyar-orsz kapcsolat nem jelent akadályt – ugyanakkor a magyar-kínai stratégiai függőségek sértik az amerikai érdekeket.
- Magyarország elsődleges szövetségi rendszereinek meggyengülése (NATO) / meggyengítése (EU) alapvető magyar érdekeket sért(ene).

2026. január 05.